

ДО
СЪДИЙСКАТА КОЛЕГИЯ НА
ВИСШ СЪДЕБЕН СЪВЕТ

ЧРЕЗ
ДИРЕКЦИЯ „МЕЖДУНАРОДНА ДЕЙНОСТ И
ПРОТОКОЛ“

ДОКЛАД

от Весела Гълъбова – Илиева - заместник-председател на Районен съд-Варна и национално лице за контакт по граждански дела на Националната съдебна мрежа по граждански и търговски дела в Република България

и Диян Димитров Атанасов - съдия в Районен съд Габрово и член на Националната съдебна мрежа по граждански и търговски дела в Република България

Уважаеми членове на Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет,

С решение на Съдийска колегия на Висшия съдебен съвет по Протокол № 8 от заседание, проведено на 07.03.2023 г. бяхме командировани за участие в редовна среща на лицата за контакт на Европейската съдебна мрежа по граждански и търговски дела, проведена на 13 и 14 март 2023 г. в гр. Брюксел, Белгия, под егидата на шведското председателство на Съвета на ЕС.

Основна тема на срещата беше приложението на Регламент (ЕО) № 2201/2003 на Съвета от 27.11.2003 година относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по брачни дела и делата, свързани с родителската отговорност и Регламент (ЕС) 2019/1111 на Съвета от 25.06.2019 г. относно компетентността, признаването и изпълнението на решения по брачни въпроси и въпроси, свързани с родителската отговорност, и относно международното отвлечане на деца.

Срещата се проведе по предварително обявена програма.

На **13.03.2023 г.**, за времето от 9,30 ч. до 13 ч. се проведеха 23 двустранни срещи между представители на централните органи на държавите-членки.

В 14,30 ч. срещата беше официално открита от представителите на Главна дирекция „Правосъдие и потребители“ на Европейската комисия, които направиха практически разяснения във връзка с провеждането ѝ.

Видеообръщение към участниците в срещата направи министърът на правосъдието на Швеция, г-н Гунар Стрьомер.

Срещата продължи с доклад от г-жа Патриция Де Лука от ГД „Правосъдие и потребители“ на ЕК, в който беше изнесена актуална информация относно Хагската конвенция от 1980 г. за гражданските аспекти на международното отвлечане на деца и Хагската конвенция от 1996 година за компетентността, приложимото право, признаването, изпълнението и сътрудничеството във връзка с родителската отговорност и мерките за закрила на децата. С оглед на това, че предотвратяването на отвлечането на деца е съществен елемент от политиката на Европейския съюз за утвърждаване на правата на детето, ЕС работи активно на международно равнище за по-доброто прилагане на Хагската конвенция от 1980 г. и насърчава трети държави да се присъединят към нея. Член 38, параграф 4 от Хагската конвенция от 1980 г. предвижда, че Конвенцията се прилага между присъединяващата се държава и договарящите държави, които подават декларация, че приемат присъединяването ѝ.

Относно присъединяването на трети държави участниците в срещата бяха информирани, че решенията на Съвета за разрешаване на присъединяването към Хагската конвенция от 1980 г. на Ямайка ((ЕС) 2021/2206) и Боливия (ЕС) 2021/2207) са приети на 9 декември 2021 г. с краен срок за държавите членки да депозират своите декларации за приемане не по-късно от 10 декември 2022 г. На четири държави-членки беше напомнено незабавно да депозират своите декларации за приемане, за да избегнат правни последици.

Посочено бе, че на 8.12.2022 г. са приети решения на Съвета относно Тунис ((ЕС) 2022/2450) и Филипините ((ЕС) 2022/2439, като крайният срок за държавите-членки да депозират своята декларация за приемане е не по-късно от 9 декември 2023 г. Предстои вземането на решение относно Пакистан, тъй като все още не е постигнато единодушие. Приемането на съответните решения би направило Хагската конвенция от 1980 г. приложима между държавите, за които са приети решения и държавите — членки на ЕС, с изключение на Дания.

Относно нови присъединявания към Хагската конвенция от 1980 г. беше посочено, че Кабо Верде се присъедини на 4 октомври 2022 г., а Ботсвана се присъедини на 14 декември 2022 г. Относно присъединяване на нови страни към Хагската конвенция от 1996 г. беше посочено, че Кабо Верде се присъедини на 4 октомври 2022 г., като крайният срок за повдигане на възражение срещу това присъединяване ще изтече на 18 април 2023 г. Комисията е на мнение, че не трябва да се повдигат възражения.

Срещата продължи с представяне на актуална информация относно дейностите на Европейската съдебна мрежа по граждански и търговски дела. Бяха посочени датите на следващите срещи и обучения:

На 23.03.2023 г. - онлайн обучение за работа с Информационната система за вътрешния пазар (IMI).

На 20-21.04.2023 г. в гр. Брюксел, Белгия – Среца на ЕСМ по въпросите на Регламент (ЕС) № 1215/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 12 декември 2012 година относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по граждански и търговски дела (Регламент Брюксел Ia), Регламент (ЕО) № 593/2008 на Европейския парламент и на Съвета от 17 юни 2008 година относно приложимото право към договорни задължения (Регламент Рим I) и Регламент (ЕО) № 864/2007 на Европейския парламент и на Съвета от 11 юли 2007 година относно приложимото право към извъндоговорни задължения (Регламент Рим II).

На 1-2.06.2023 г. в гр. Брюксел, Белгия – Среца на ЕСМ по въпросите на Регламент (ЕС) 2020/1784 на Европейския парламент и на Съвета от 25 ноември 2020 година относно връчване в държавите членки на съдебни и извънсъдебни документи по граждански или търговски дела („връчване на документи“) и Регламент (ЕС) 2020/1783 на Европейския парламент и на Съвета от 25 ноември 2020 година относно сътрудничеството между съдилища на държавите членки при събирането на доказателства по граждански или търговски дела (събиране на доказателства).

На 4-5.09.2023 г. в гр. Мадрид, Испания – Среца на ЕСМ по въпросите на Регламент (ЕО) № 4/2009 на Съвета от 18 декември 2008 година относно компетентността, приложимото право, признаването и изпълнението на съдебни решения и сътрудничеството по въпроси, свързани със задължения за издръжка.

На 30.11 – 1.12.2023 г. в гр. Брюксел, Белгия – Среца на ЕСМ по въпросите на Регламент (ЕС) № 650/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 4 юли 2012 година относно компетентността, приложимото право, признаването и изпълнението на решения и приемането и изпълнението на автентични актове в областта на наследяването и относно създаването на европейско удостоверение за наследство.

Посочено бе, че предстои издаването на две практически ръководства на всички езици: Практическо ръководство по прилагането на Регламент „Брюксел Пб“ /Регламент (ЕС) 2019/1111 на Съвета от 25.06.2019 г./ – брачни дела и дела, свързани с родителската отговорност и Практическо ръководство по прилагането на Регламент (ЕО) № 4/2009 на Съвета от 18.12.2008 г. относно компетентността, приложимото право, признаването и изпълнението на съдебни решения и сътрудничеството по въпроси, свързани със задължения за издръжка.

Следващата част от срещата беше посветена на представянето на Европейската мрежа за настойничество /ЕМН/. Презентация в тази връзка изнесе г-жа де Вилдт / Liedewij de Ruijter de Wildt/, мениджър „Отдел за европейски проекти“ в ЕМН, която представи постиженията на мрежата и настоящите инициативи. Основен фокус на ЕМН са децата, които влизат в Европейския съюз и са изоставени или са придружени от възрастни лица, които не са техни родители. В тези случаи децата се нуждаят от представител, който има мандата да взема важни решения в техен най-добър интерес, да поеме отговорността за

уреждането на всички техни основни нужди и подпомагането им в процедурата за предоставяне на убежище. Посочи се, че професионалното настойничество не е правило в Европа, като различните държави имат различна нормативна уредба. ЕМН е официално създадена през 2019 г. и има за цел да подобри услугите за деца без придружители в държавите-членки на Европейския съюз чрез развитие на настойничеството и помощ на лицата, осъществяващи тези функции и техните организации.

Посочиха се примери, в които децата се придвижват между страните в рамките на ЕС, независимо или съгласно мерките на ЕС и в които случаи е наложително участието на настойниците и прилагането на европейските регламенти: Регламентът от Дъблин, който се отнася до случаите, когато непридружени деца могат да бъдат премествани в държави-членки, като държавата следва да вземе решение по молба за международна закрила; схеми за преместване, при които децата се преместват от пренаселени приемни зони (напр. гръцки острови) в други страни; директивата за временна закрила, която предвижда правила относно премествания за събиране на семейства.

Представени бяха разработените от ЕМН стандарти за предоставяне на настойничество, основани на следните принципи: недискриминация, отговорност и отчетност, независимост и безпристрастност, подход, ориентиран към детето, участие на детето, качество, сътрудничество и устойчивост.

Сред текущите инициативи на ЕМН за 2023 г. бяха открити продължаването на изграждането и поддържането на мрежата, текущия обмен на информация и споделяне на добри практики, предлагането на подкрепа, съвети и насоки на членове и партньори, обмяна на опит и принос в регионалните дискусии, свързване с регионални агенции и заинтересовани страни, изследване на ефективни начини за трансгранични дейности, така че настойниците да могат да подкрепят деца, преживели преместване, информиране и влияние върху развитието на политиката и практиката на регионално и европейско ниво и др.

Работната среща продължи с обсъждане на възможностите на портала за електронно правосъдие – чрез презентацията от г-жа Анжел Сиърс-Дебоно и г-жа Халди Коит от ГД „Правосъдие и потребители“ в ЕК относно възможностите за навигиране и получаване на информация от портала. Специално внимание беше обърнато на страницата на Европейския съдебен атлас по граждански дела, която съдържа най-важната практическа информация относно съдебното сътрудничество по граждански дела, включително за Регламент Брюксел IIb.

Към националните лица за контакт беше отправен призив да се уверят възможно най-скоро, че са попълнени всички информационни подстраници, свързани с Регламент Брюксел IIb (и в частност относно трансграничното настаняване на деца).

Следваща тема на срещата беше актуалната съдебна практика на Съда на ЕС, представена отново от г-жа Анжел Сийрс-Дебоно и г-жа Халди Коит от ГД „Правосъдие и потребители“ на ЕК.

1. Представено беше Дело С-501/20 на СЕС, касаещо обичайното местопребиваване на съпруга/съпругата и децата, и тълкуване на членове 3,7,8 и 14 от Регламент (ЕО) № 2201/2003 (Регламент Брюксел Па). В резюме, СЕС приема, че:

Качеството на съответните съпрузи като договорно наети служители на Европейския съюз, които са част от делегация на Съюза в трета държава, не може да представлява определящ фактор за целите на определянето на обичайното местопребиваване, по смисъла на Регламента.

Обичайното местопребиваване на детето съгласно член 8, параграф 1 изисква най-малкото физическо присъствие в дадена държава членка, което по никакъв начин не е временно или периодично и отразява известна степен на интеграция на детето в социална и семейна среда.

Критерият за привръзка между гражданството на майката и нейното местопребиваване преди сключването на брака в държавата членка на сезирания съд по въпроси, свързани с родителската отговорност, не е релевантен за признаването на компетентността на този съд, докато обстоятелството, че ненавършилите пълнолетие деца са родени в тази държава членка и са граждани на тази държава членка, не е достатъчно.

Това тълкуване на понятието „обичайно местопребиваване“ би могло да доведе, с оглед на фактите по делото, до липса на компетентност на съд на държава членка, съгласно общите правила за компетентност, съдържащи се в Регламент „Брюксел Па“. В такъв случай членове 7 и 14 от посочения регламент могат да позволят на сезирания съд да прилага по отношение на всеки въпрос правилата за компетентност съгласно националното право, макар и с различен обхват.

По брачни дела такава остатъчна компетентност на сезирания съд на държавата членка е изключена, когато ответникът е гражданин на друга държава членка, без обаче да се възпрепятства компетентността на съдилищата на последната държава членка съгласно националното ѝ право.

За сметка на това в областта на родителската отговорност обстоятелството, че ответникът е гражданин на друга държава-членка не възпрепятства съда в сезираната държава членка да признае, че делото му е подсъдно.

2. Дело С — 638/22 PPU Rzecznik Praw Dziecka и др. - относно спирането на изпълнението на решение за връщане и тълкуване на чл. 11, пар. 3 от Регламент „Брюксел Па“. В решението СЕС приема, че съгласно регламента компетентните съдилища на държавите членки са длъжни да приемат решение, с което се изисква връщането на съответното дете в особено кратък и строг срок. По

принцип такова решение трябва да бъде взето не по-късно от шест седмици от датата на подаване на молбата, като се използват най-бързите процедури, предвидени в националното право. Необходимостта от ефикасност и бързина, която урежда приемането на решение за връщане, важи и за националните органи във връзка с изпълнението на такова решение. Незабавното изпълнение на решение за бързо връщане на дете има за цел също така да гарантира зачитането на основните права, гарантирани от Хартата на основните права, и по-специално на основните права на детето. Член 11, параграф 3 от Регламент (ЕО) № 2201, в светлината на член 47 от Хартата на основните права на Европейския съюз, трябва да се тълкува в смисъл, че не допуска национално законодателство да предоставя на органи, които не са съдилища, правомощието да получат автоматично спиране за период от най-малко два месеца на изпълнението на решение за връщане, постановено въз основа на Конвенцията за гражданските аспекти на международното отвлечане на деца, сключени в Хага на 25 октомври 1980 г., без да се налага да посочват причини за искането си за спиране.

3. Дело С — 646/20 на СЕС, образувано по преюдициално запитване от Bundesgerichtshof (Германия), Senatsverwaltung für Inneres und Sport, Standesamtsaufsicht/ТВ, свързано с понятие за „решение“ и тълкуване на чл. 2, параграфи 1 и 4 от Регламент „Брюксел IIa“. СЕС приема, че:

Член 2, точка 4 от Регламент (ЕО) № 2201/2003 трябва да се тълкува, по-конкретно за целите на прилагането на член 21, параграф 1 от този регламент, в смисъл, че: Акт за развод, изготвен от длъжностно лице по гражданско състояние на държавата членка по произход, съдържащ сключено от съпрузите споразумение за развод, потвърдено от тях пред това длъжностно лице в съответствие с предвидените в правната уредба на тази държава членка условия, представлява „решение“ по смисъла на чл. 2, т. 4. В съответствие с предишната съдебна практика относно признаването на съдебни решения, органът трябва да запази контрола върху постановяването на развода. Това условие означава, в контекста на разводите по взаимно съгласие, че публичният орган разглежда условията за развод с оглед на националното право, както и действителното съществуване и действителност на съгласието на съпрузите за развод. Следователно, когато компетентен извънсъдебен орган одобри, след разглеждане по същество, споразумение за развод, това се признава за „съдебно решение“ в съответствие с член 21 от Регламент „Брюксел IIa“. За разлика от това, други споразумения за развод, които имат задължителни правни последици в държавата членка по произход, се признават, в зависимост от случая, като автентични актове или споразумения, в съответствие с член 46 от Регламент „Брюксел IIa“.

Представени бяха и някои неприключили дела на СЕС, свързани с приложното поле на Регламент „Брюксел IIa“:

1. Дело С — 87/22 ТТ./ АК — относно прехвърляне на компетентност и тълкуване на член 15 от Регламент „Брюксел IIa“. Австрийският съд е отправил следните въпроси до Съда на ЕС:

Трябва ли член 15 от Регламент „Брюксел IIa“ да се тълкува в смисъл, че съдилищата на държава членка, които са компетентни по съществото на спора, ако считат, че съд на друга държава членка, с който детето има особена връзка, би бил в по-добра позиция да разгледа делото, или на определена част от него, могат да поискат от този съд да приеме компетентността, дори когато тази друга държава членка е станала обичайното местопребиваване на детето след неправомерно отвеждане?

При утвърдителен отговор на първия въпрос: Трябва ли член 15 от Регламент „Брюксел IIa“ да се тълкува в смисъл, че предвидените в този член критерии за прехвърляне на компетентност са уредени изчерпателно, без да е необходимо да се разглеждат допълнителни критерии с оглед на производствата, образувани на основание член 8, буква е) от Хагската конвенция от 1980 г.?

2. Дело С — 372/22 СМ./ DN — относно релевантното време за определяне на юрисдикция и тълкуване на член 9 от Регламент „Брюксел IIa“. От съд в Люксембург пред СЕС са поставени следните преюдициални въпроси:

Приложим ли е член 9, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 2201/2003 на Съвета от 27 ноември 2003 година относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по брачни дела и делата, свързани с родителската отговорност, с който се отменя Регламент (ЕО) № 1347/2000, по отношение на:

А) Искане за промяна на правото на лични отношения по смисъла на член 2, параграф 10 от същия регламент, подадено от носителя на това право въз основа на съдебно решение, имащо отложено действие по съображения, свързани с интересите на децата, което е окончателно и придобило сила на пресъдено нещо, и е постановено в държавата на предишното обичайно местопребиваване на децата повече от четири месеца преди сезирането на съда по член 9, параграф 1,

Б) при това като се изключва предвидената в член 8 от Регламента принципна компетентност, въпреки уточнението в съображение 12 от този регламент, че „основанията за определяне на компетентността по делата за родителската отговорност, създадени с настоящия регламент, са оформени в светлината на най-добрия интерес на детето и особено на критерия на близостта; това означава, че компетентността на първо място трябва да се отнася към държавата членка на обичайното пребиваване на детето, освен в някои случаи на промяна на пребиваването на детето (.)“?

2) При утвърдителен отговор на първия въпрос, съществуващата по този начин компетентност съгласно член 9, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 2201/2003 на Съвета от 27 ноември 2003 година относно компетентността,

признаването и изпълнението на съдебни решения по брачни дела и делата, свързани с родителската отговорност, която е предвидена „по силата на изключение от член 8“ от този регламент, противопоставя ли се на прилагането на член 15 от същия регламент, предвиден „по силата на изключение“ и „когато това е в най-добър интерес за детето“?

3. Дело С — 462/22 VM./ Lo – Относно началото на изчаквателния период и обичайното местопребиваване на съпруга/съпругата, и тълкуване на член 3, параграф 1, буква а) от Регламент „Брюксел IIa“. Направено е преюдициално запитване от Bundesgerichtshof (Германия), както следва:

Започва ли да тече за ищеца изчаквателният период от една година, респ. шест месеца съгласно член 3, параграф 1, буква а), пето и шесто тире от Регламент (ЕО) № 2201/2003, едва с доказването на обичайното му местопребиваване в държавата членка на сезирания съд или е достатъчно, ако в началото на съответния изчаквателен период ищецът първоначално има чисто фактическо местопребиваване в държавата на сезирания съд и едва след това, в периода до предявяването на иска, местопребиваването му се затвърди като обичайно местопребиваване?

4. Дело С — 35/23 — Относно ограниченията на регулаторния механизъм и тълкуване на членове 10 и 11 от Регламент „Брюксел IIa“. Въпроси, отправени към СЕС:

1. До каква степен регулаторният механизъм, предвиден в членове 10 и 11 от Регламент „Брюксел IIa“, се ограничава до производствата, провеждани в контекста на отношенията между държавите — членки на ЕС?

По-конкретно: Прилага ли се член 10 от Регламент „Брюксел IIa“, така че компетентността на съдилищата в първата държава на пребиваване е запазена, ако обичайното местопребиваване на детето е било в държава — членка на ЕС (Германия), преди извеждането му и производството за връщане съгласно Хагската конвенция за гражданските аспекти на международното отвлечение на деца е било проведено между държава — членка на ЕС (Полша), и трета държава (Швейцария), и в това производство е отказано връщането на детето?

При утвърдителен отговор на първия въпрос:

2/ В контекста на член 10, буква б), подточка i) от Регламент „Брюксел IIa“, какви изисквания следва да бъдат наложени за целите на установяването на продължаваща компетентност? 3. Прилага ли се член 11, параграфи 6—8 от Регламент „Брюксел IIa“ и в случай на производство за връщане, образувано съгласно Хагската конвенция в рамките на отношенията между трета държава и държава — членка на ЕС, като държава на убежище, доколкото обичайното местопребиваване на детето е било в друга държава — членка на ЕС, преди извеждането?

3/ Прилага ли се член 11, параграфи 6—8 от Регламент „Брюксел Па“ и в случай на производство за връщане, образувано съгласно НСАС в контекста на отношенията между трета държава и държава — членка на ЕС, като държава на убежище, доколкото обичайното местопребиваване на детето е било в друга държава — членка на ЕС, преди извеждането.

Като последна точка от официалната програма за деня, от страна на г-жа Халди Коит от ГД „Правосъдие и потребители“ беше представена статистическа информация относно приложението на Регламент „Брюксел Пб“ / Регламент (ЕС) 2019/1111 на Съвета от 25.06.2019 г./, включваща обобщена информация, представена от държавите-членки по следните теми:

Постъпили искания за връщане, от които – искания, по които е постановено решение и искания, които са изпратени за изпълнение. Постъпили искания, свързани с признаване и изпълнение. Постъпили искания, направени чрез централен орган. Изпратени молби за признаване и изпълнение по държави – членки. Изпратени други молби и искания по държави-членки. Неприклучили процедури по постъпили и изпратени молби и искания – получени и изпратени. Процедури с Обединеното кралство, разделени на неприклучили и нови молби.

Изведени бяха някои заключения от извършеното проучване, а именно: 23 държави-членки, с изключение на Дания, Финландия, Гърция и Испания, са успели да отговорят на получения въпросник. Много държави членки не са могли да предоставят данни за искания, свързани с признаване и изпълнение. Два централни органа са обяснили, че това се дължи на факта, че молбите в контекста на признаване и изпълнение обикновено се изпращат директно до съда и следователно само съдилищата са тези, които разполагат с нужните данни.

По отношение на постъпилите молби за връщане, германският централен орган е посочил, че предоставените данни отразяват само част от действителните молби за връщане, тъй като не е задължително молбата за връщане да бъде подадена от/чрез централния орган (член 29 от Хагската конвенция от 1980 г.), но може да бъде отправен и директно към съда.

С това официалната част от програмата за деня приключи, като участниците от срещата присъстваха на неформален прием, организиран от Постоянното представителство на Швеция в ЕС.

На 14.03.2023г. между 9.30 и 16.30 часа присъствахме на срещата, проведена по предварителния дневен ред.

След откриване на втория ден от срещата се пристъпи към презентация на идеята за подновяване работата на Работна група на ЕСМ по чл.11 от Регламент Брюксел Па, разработила въпросник във връзка с информация за национални процедури и методи на разглеждане на постъпили молби за връщане на дете.

Г-жа Анжел Дебоно от ЕК представи работата на работната група, чиято цел е била да проучи националните процедури по чл.11 от Регламент Брюксел IIa, свързани с молбите за връщане на дете. В рамките на тази група е разработен въпросник, който понастоящем съставлява много ценен документ. Постави се въпроса дали делегациите на държавите членки считат за необходимо да се отвори отново този въпросник и дадената с отговорите на същия информация да се осъвремени. На следващо място, се отправи запитване дали публикуваният на европейския портал Наръчник с добри практики по тези въпроси следва да се премахне и да се изготви и публикува нов. Даде се предложение евентуално за изготвяне на нов информационен документ в портала, който да се обновява ежегодно от контактните точки, както останалите такива документи, или да се изготви въпросник, в който да се чекват отговори и при нужда да се обновява от Европейската комисия.

Представителите на Германия заявиха, че приветстват идеята, но считат че въпросите трябва да се осъвременяват периодично и затова считат, че е по добре да са под формата на нов информационен документ в портала.

От Франция споделиха, че са съгласни и за въпросник, и за нов информационен документ, но държат да се запази на портала Наръчника за добри практики. Все пак предпочитат да има нов информационен документ.

От Нидерландия заявиха, че също държат на осъвременяване, без значение по какъв начин, но да се запази Наръчника.

От Белгия предпочетоха нов информационен документ, защото ще се осъвременява по-лесно в бъдеще.

Г-жа Анжел Дебоно съобщи, че въпросите ще бъдат изпратени на контактните точки, тъй като към този момент ЕК не може да обобщи всички отговори, като изрази и удовлетворение от факта, че идеята се приветства от държавите членки.

Следващата презентация, представена от г-жа Халди Коит от ЕК, беше относно дигитализацията на международното сътрудничество в областта на семейното право.

От ЕК е направено предложение да се дигитализират някои инструменти, включително Брюксел II б. Целта е да се подобри ефективността на международното сътрудничество, да се намалят разходите и административната тежест, както и да се облекчи достъпа до правосъдие. Понастоящем размяната на книжа е само на хартия, което е бавно и скъпо. Държавите членки разработват национални системи, които не винаги си взаимодействат. Предложението за дигитализация не касае само размяна на искания, но и за осъществяване на видеоконференции, в които да участват страните, включително за изслушване на деца, както и електронни подписи и печати, електронни документи и плащане на

такси по електронен път. След като се приеме дигитализацията, комуникацията по ел.път ще бъде задължителна за съдилища, централни органи, изпълнителни органи и нотариуси, като изключения ще се допускат при технически проблеми или някои специфични обстоятелства. Идеята е децентрализираната информационна система, предвидена за други инструменти, да се използва и Брюксел II б. Предвижда се създаването на Европейска електронна точка за достъп /European Electronic Access Point - EEAP/, която да се намира в Европейския портал за електронно правосъдие /e-justice/. Тази точка е предвидена за гражданите и техните представители, които чрез нея ще могат да изпращат електронни искания до централните органи, което ще намали товара върху последните. Използването на EEAP ще бъде само една възможност и няма да е задължително за гражданите, които ще могат да изпращат исканията си и на хартия и по други начини, предвидени в националното законодателство. През декември 2022 г. ЕК е приела Общ подход, относим към широк кръг от искания, включително по Брюксел II б, които ще могат да се изпращат чрез EEAP.

По отношение на видеоконференциите, същите се предвиждат както по граждански, така и по наказателни дела, при това не само, когато има международен елемент, но дори и когато няма такъв, но една от страните се намира например за дълъг период от време в чужбина. По този ред ще могат да се изслушват и деца.

Предложението за дигитализация касае също използването на квалифицирани електронни подписи и времеви печати, когато се отнася за институция, но по отношение на гражданите, които ще изпращат искания през EEAP, достатъчен ще бъде и усъвършенстван електронен подпис. Ако едно лице изпрати нещо през портала, за да му се върне отговор по същия начин, лицето следва да е изразило предварително съгласие, включително и за връчване на документи. Ако гражданите искат да комуникират по електронен път, властите ще трябва да се съобразят.

Предвидено е още да се има информация как могат да бъдат плащани такси по електронен път.

По въпроса кога ще се случи всичко гореизброено във връзка с дигитализацията, г-жа Койт посочи, че именно в деня на срещата Европейският парламент трябва да приеме доклад и да възложи преговори. Ако има политическо съгласие, ще следват технически и лингвистични въпроси. Официалното приемане на Регламент в тази насока ще бъде може би до края на годината. Инструментите, които ще се дигитализират, са разделени на четири групи, като регламентите за издръжката и Брюксел II б са в последната група, поради количествата връзки, които са предвидени в тях. Ако се следва схемата на ЕК, дигитализацията на Регламент Брюксел II б следва да се приеме около 2030г. и да се прилага след преходен период, или около 2032г. Тази година изглежда твърде далеч, но според г-жа Койт подготовката е добре да започне още от сега. Тя посочи, че в Брюксел II б има множество формуляри, но не и

такива, които касаят сътрудничеството, поради което е необходимо да се разработят такива, както за комуникацията между институциите, така и за комуникацията с граждани. Посочи, че може в ЕС да се създаде работна група, която да разработи незадължителни формуляри. Спомена още, че дигитализацията ще помогне и за събирането на изискуемата статистика. След изложението си, г-жа Койт даде думата на представителите на държавите членки да споделят мнението си относно предложението за разработване на формуляри от ЕСМ.

От Германия заявиха, че за гражданите е добре да има формуляри, но не и за институциите, тъй като формулярите са по-скоро рестриктивни, отколкото подпомагащи. Ако се създаде работна група в рамките на ЕСМ, изразяват желание да се включат. Считат, че трябва да има място за тълкуване и по-големи пространства за текст. Посочиха още, че е добре в работната група да бъдат включени практики.

От Австрия също смятат, че ако ще има формуляри, трябва да бъдат внимателно изготвени, за да улесняват, а не да затрудняват, като смятат, че е по-добре да се изчака, докато се приеме регламента.

Г-жа Халди Койт уточни, че системата се нуждае от формуляри и те няма как да бъдат избегнати, но тъй като има достатъчно време, могат да бъдат прецизно подготвени. Посочи още, че системата не може просто да изпрати прикачен документ, като е задължително да има формуляр, в който да се посочат поне имената на страните, на детето напр., както и вида на процедурата, а после може да има свободен текст.

От Швеция подчертаха необходимостта от прецизност при изготвяне на формулярите, щом ще са задължителни, като е важно същите да са по-опростени. Посочиха, че понякога не е напълно ясно какво е искането и към коя процедура точно се отнася.

Г-жа Койт отговори, че се работи и по този въпрос, а именно за разработване на алгоритми как могат да се развият нещата след определено искане.

От Австрия заявиха, че нямат нищо против въпросът за формулярите да се обсъжда и в рамките на ЕСМ, но считат, че същите по-скоро следва да се приемат от Европейската комисия и тя да си подбере практики, които да окажат помощ.

В отговор г-жа Койт посочи, че ако го направят в ЕК, вероятно ще имат само около месец време, а ако формулярите са предварително разработени от ЕСМ, ще могат да ги представят на обсъждане, след като вече са били внимателно премислени.

От Белгия заявиха, че считат, че има необходимост от сформирането на работна група по този въпрос.

От Франция също изразиха съгласие и желание да се включат в работната група.

От страна на Нидерландия се посочи, че вече работят с формуляри и считат, че са полезни, включително за попълване на статистическите данни.

От Финландия посочиха, че биха могли да се съберат добри практики от страните членки, които да се обобщят от Комисията.

От Германия изразиха съгласие с идеята, че трябва от сега да се мисли за последствията и да се проведат предварителни дискусии.

В обобщение г-жа Койт предложи на следващата среща по темата на Брюксел II б, след като е приет регламента за дигитализацията, да се обсъди отново поставения въпрос, а делегациите на държавите членки ще имат време да премислят всичко до тогава.

След горното обсъждане се пристъпи към презентация на тема „Съвместно действия между Международната Хагска мрежа от съдии /МХМС/ и Европейската съдебна мрежа /ЕСМ/“, в продължение на дискусиата от Годишната среща на ЕСМ, която бе представена от Г-жа Мириам де Хамптин, съдия, и г-жа Хети Бон, съдия, и двете членове на Хагската мрежа от съдии.

С презентацията се подчерта нуждата от сътрудничество и подобряване на същото между двете мрежи по семейни случаи, за да се осигури по-добра защита на детето и на родителите му. Представиха се подробно няколко случая от работата на Хагската мрежа, както и статистика на случаи, по които са работил нидерландският съдия от мрежата /Хети Бон/ и белгийският съдия /Мириам де Хамптин/. Посочи се, че по такива усложнени международни казуси, има нужда от съдии, които търсят креативно решение на възникналите проблеми, включително със съдействието на МХМС и ЕСМ. Считат, че е необходимо да има регулярни срещи между членовете на двете мрежи, за да се познават и да изградят взаимно доверие. Беше направена и съпоставка между двете мрежи с посочване на приликите и разликите.

След презентациите се премина към представяне от страна на всяка държава-членка на действията, които са извършени в същата във връзка с имплементирането на Регламент № 2019/1111 в националното законодателство. От страна на България съдия Весела Гълъбова-Илиева съобщи, че основният ни проблем е, че все още нямаме приет национален закон. В рамките на работна група е изготвен законопроект, но поради политическата криза и липсата на редовен парламент, същият все още не е разгледан и съответно не са приети необходимите промени във вътрешното законодателство. В рамките на законопроекта са предвидени процедури във връзка с издаване на необходимите удостоверения /сертификати/ по някои от членовете на Регламент № 2019/1111,

процедура във връзка с даване на съгласие от страна на Република България при отправяне на искане за международно настаняване на дете, както и изменения в съществуващи процедури като тази за връщане на дете, най-вече с цел ускоряването ѝ в съответствие с предвидените в регламента срокове. Обстоятелството, че предложените изменения във вътрешното законодателство все още не са приети, съставлява съществен проблем при получаване на искане, за изпълнението на което се налага прилагане на някои от посочените процедури, тъй като трябва да се използват само съществуващите такива, които не са в съответствие с регламента. За информация на останалите държави се посочи, че за съжаление ситуацията е същата и по отношение на регламентите за събиране на доказателства и връчване на документи. Въпреки това централният ни орган в лицето на Министерство на правосъдието полага значителни усилия да подпомага изпълнението на различните искания, които постъпват и касаят някои от измененията, които следва да се приемат с оглед имплементиране на влезлите в сила през 2022г. регламенти.

По-голямата част от държавите вече са приели необходимите изменения във вътрешното законодателството, но има и такива, които все още не са успели да приключат с имплементирането на регламентите.

След представянето на държавите-членки се пристъпи към дискусии по предварително зададените от делегациите въпроси по приложението на Регламент 2019/1111 /Брюксел II б/ и Регламент № 2201/2003 /Брюксел II а/.

1.Как следва да се тълкува разпоредбата на чл.100, ал.2 от Регламент 1111/2019 в частта за образувани съдебни производства преди 1 август 2022 г.?

А. Следва ли да се разбира, че преди тази дата трябва да е образувано производството пред първата инстанция? Ако първоинстанционното производство е образувано преди 1 август 2022 г. , а въззивното след тази дата, ще се прилага ли Регламент 2019/1111 за въззивното производство? (въпрос от Франция).

Представител на Франция уточни, че този въпрос е поставен от техните съдилища. Тяхното становище е, че ако първоинстанционното дело е образувано преди 1 август 2022 г. ще се прилага стария регламент за всички инстанции, но искат да знаят дали това виждане се подкрепя от всички.

От страна на България доц. Боряна Мусева заяви, че сме съгласни със становището на Франция. Посочи, че този въпрос е разгледан в Практическото ръководство за прилагане на Регламент 2019/1111 . Отбеляза още, че в сертификатите по регламента няма къде да се впише кога е образувано делото и може да се стигне до издаване на сертификат по новия регламент по дело, което е разгледано по стария.

Представителите на Словакия и Белгия също изразиха съгласие със становището на Франция.

Б. При прехвърляне на компетентност по чл.15 от Брюксел IIа /чл.12 Брюксел IIб, поискано във връзка с процедура, която е започнала преди 1 август 2022г., а съгласието за приемане на компетентност от другата държава е дадено след тази дата, процедурата пред държавата, която приема компетентността, следва ли да се разглежда по Брюксел IIб? Ако отговорът е да, решението постановено от държавата, приела компетентност, ще подлежи ли на пряко изпълнение в съответствие с разпоредбите на Глава IV от Регламент Брюксел IIб? (въпрос от Белгия)

Представителите на Белгия посочиха, че този въпрос им е зададен от много съдилища.

Делегатите на Франция и Словакия заявиха, че считат, че за в този случай след приемането на компетентност изцяло ще се прилага Брюксел IIб.

От страна на България доц. Боряна Мусева изрази обратното становище, тъй като един съд вече е бил сезиран по Регламент Брюксел IIа и трябва да има правна предвидимост и развитието на производството по един от двата регламента да не зависи от това дали замоленият съд ще приеме или няма да приеме компетентността. Посочи, че може би Съдът на ЕС ще реши.

Представителят на Словакия аргументира, че в случая става въпрос за прехвърляне на компетентност, а не на цялото производство. В държавата, която приема, започва нова процедура, която не е продължение на старата, като след прехвърляне на компетентността, първото дело се прекратява.

От страна на Белгия се изрази становище, че действително има проблем с правната предвидимост, но все пак след приемането започва нова процедура и трябва да се гледа на въпроса от по-широка гледна точка.

Г-жа Халди Койт от ЕК заяви, че идеята при преговорите е била, че прехвърлянето на компетентността не върви с делото, поради което по-скоро е съгласна със становището, че след приемането на компетентността, процедурата следва да се разглежда по Регламент Брюксел IIб.

2. Случвало ли се е на държавите членки поради искане за прехвърляне на компетентност по чл.12 от Брюксел IIб делото да се забави след указания 6-седмичен период и да остане висящо няколко месеца? Ако отговорът е да, какви са били причините за забавянето? Как могат съдилищата да бъдат подпомогнати да прилагат правилно регламента при искане за прехвърляне на компетентност? (Въпрос от Франция).

Посочи се от страна на Франция, че техните съдилища не са много запознати с механизма на прехвърляне на компетентност, поради което Централният орган се опитва да ги запознае с него чрез специфични обучения.

От Испания заявиха, че имат много молби за прехвърляне на компетентност, като съдиите искат информация за другите държави. Най-лесно е да се използва Хагската мрежа от съдии или ЕСМ.

От Нидерландия заявиха, че съдиите са информирани за 6-седмичния срок чрез техният специален „liason judge”, но срокът трудно се спазва, когато е необходимо изслушване.

Във връзка с този въпрос г-жа Анжел Дебоно от ЕК също подчерта, че в тези случаи е много важна работата на контактните точки и на съдиите от Хагската мрежа.

3. Какви действия предприемат държавите при прехвърляне на компетентност по отношение на мерки за закрила на детето, които не могат да бъдат напълно признати в другата държава, в която не са познати такива мерки? Могат ли страните да посочат добри практики в тези случаи? За да открият най-доброто разрешение в този случай, съдилищата обсъждат ли ситуацията първо с централните органи? (въпрос от Франция).

Представителите на Франция споделиха, че много са мислили по този въпрос, защото има такива проблеми в практиката. Във Франция се прави разлика между упражняване на родителските права и титулярство на родителските права. Когато например трябва да има „guardian” /опекун, попечител, пазител/ по правото на другата държава, а във Франция няма такава мярка, е трудно да се определи на кой съд да се прехвърли компетентност с такава мярка.

От Белгия заявиха, че имат много такива случаи с Нидерландия, където съществува мярка „guardian”, а в Белгия – не. По тази причина често им се налага да контактуват с колегите от Белгия, за да измислят някакво разрешение на проблема.

От Германия изразиха съгласие с Франция и Белгия и посочиха, че трябва да има креативност и сътрудничество между държавите и всичко да е добре обмислено и подготвено преди да се прехвърли компетентността.

Г-жо Анжел Дебоно заяви, че в случая най-важно е взаимодействието между съдиите и централния орган, за да се намери най-практичното решение.

4. В случаите на искане за прехвърляне на компетентност, при които е трудно да се определи обичайното местопребиваване на детето /напр. защото то вече се е променило към пребиваване в страната, която иска прехвърлянето/, как процедурат държавите членки? Централните органи уведомяват ли компетентните съдилища, че в някои случаи не е необходимо да прехвърлят компетентността? (Въпрос от Франция).

От Франция подчертаха, че това често се случва и искат да знаят къде са границите на този механизъм – дали в такъв случай трябва да се прехвърли компетентността или да се приложи чл.80 от Регламент Брюксел IIб.

Представителят на Словакия заяви, че по-скоро трябва да се приложи чл.80, тъй като няма никаква пречка за сезирането на новия съд, което обезсмисля прехвърлянето на компетентност.

От Белгия посочиха, че в този случай прехвърлянето на компетентност би имало смисъл само, ако ще се прилага *lis pendens*.

Според представителите на Полша това се случва често, като по-скоро компетентността се прехвърля с движението на семейството. Просто трябва да се уведоми съда и да се започне нова процедура.

От Германия считат, че трябва да се приложи чл.80.

Г-жа Анжел Дебоно също сподели виждането, че първо трябва да се приложи чл.80, да се комуникира и ако има подкрепа, да се прехвърли компетентността по официалният път.

5. Спазва ли се от държавите членки 6-седмичния срок, предвиден за процедурата по връщане на дете? Могат ли да посочат добри практика в насока как да се спазва срока? Какъв е опитът на държавите членки с тези дела? (въпрос от Франция).

От Франция уточниха, че този въпрос се повдига както от гледна точка на молещия, така и на замоления съд. Сочат, че в повечето случаи срокът се спазва от първата инстанция /освен когато има много материали по делото или се налага допускане на експертиза/, но не толкова от въззивната. Питат колко важно е да се спазва този срок.

Представител на Испания посочи, че при тях има стандарти за провеждане на процедурата в рамките на 6 седмици, като дори и да не успеят за този срок, максималният е 7-8 седмици.

От Белгия посочиха, че предвидения срок би могъл да е в противоречие с идеята да се вземе най-доброто решение за детето. Смятат, че би трябвало в определени случаи тази процедура да може да се спре, да не се притиска твърде много ситуацията, защото това може да донесе повече вреда.

Г-жа Халди Койт от ЕК изрази становище, че спазването на срока е въпрос на обучение и на усилия от всички страни – и на съдиите, и на централните органи.

6. Как компетентните органи се справят в ситуация, при която съд в страната по изпълнение на решението решава да спре изпълнението поради дългия срок, който е изтекъл от незаконното преместване на детето? (въпрос от Франция)

В този случай според представителите на Франция, когато е постановено връщане, е трудно да се изпълни решението.

От Белгия посочиха, че не е нещо необичайно да не се изпълни решение, като те също не са измислили решение на този проблем.

И тук Халди Койт заяви, че е необходимо обучение на съдиите, а и вече има Практическо ръководство.

7. Как процедурат държавите членки при молба за оказване на подкрепа за упражняване право на лични контакти? (въпрос от Франция).

От Франция поясниха, че въпросът касае приложението на чл.21 от Хагската конвенция от 1980г., чл.55, б.б от Регламент Брюксел IIa и чл.79 от Регламент Брюксел IIb.

От германския централен орган посочиха, че правят всичко, когато се иска връщане на дете, като винаги прилагат чл.21 от Хагската конвенция от 1980г. и не правят разлика между чл.55, б.б от Регламент Брюксел IIa или чл.79 от Регламент Брюксел IIb или по-скоро разликата идва от това кой подава информацията.

От белгийския централен орган считат, че когато има родител със сертификат, само трябва да му разяснят какво да право о към коя институция да се обърне.

От Швеция заявиха, че го тълкуват по-широко като Германия и прилагат чл.21 от Хагската конвенция.

7. Изпитват ли затруднения държавите членки да определят какво представлява международното настаняване на дете по смисъла на чл.82 от Брюксел IIb? Имат ли конкретна практика по отношение на срока на настаняването? (въпрос от Германия).

Представителят на Словакия заяви, че „настаняване“ по смисъла на регламента е всичко без настаняване при родителите, но все пак трябва да се гледа на този въпрос през обхвата на регламента. Ако напр. настаняването ще е за две седмици, процедурата е безсмислена. Трябва да има поне очакване, че мярката ще е по-дълготрайна и ще има ефект върху упражняването на родителската отговорност.

От Франция считат, че „настаняване“ е, когато съдебен орган поиска дете да остане при трето лице в друга държава и детето да остане там поне за няколко месеца.

От страна на България доц. Боряна Мусева заяви, че за да се приеме, че е налице „настаняване“ трябва да има някакво упражняване на родителски права – напр. когато децата отиват на ски лагер със свой учител, дори за няколко месеца, това не представлява „настаняване“.

Г-жа Халди Койт също изрази мнение, че за да се касае за „настаняване“, следва да има някакво въздействие върху родителските права или упражняването им.

7. Могат ли държавите членки да посочат добри практики в контекста на защитата на лични данни при обмяна на информация по семейни дела? (въпрос от Франция).

Представител на френския централен орган сподели, че се колебаят как да прехвърлят данни, които имат – може ли по електронна поща, тъй като много често информация се обменя неофициално.

Представителят на Словакия заяви, че това не е проблем само на Регламент Брюксел IIb. Счита, че е добре да се оформи ръководство по този въпрос, но не само по отношение на този регламент.

От Белгия считат, че въпросът дали трябва да се препрати лична информация следва да се разглежда във всеки конкретен случай, включително и по какъв начин да стане това.

Г-жа Анжел Дебоно заяви от името на ЕК, че ще помислят по този въпрос и може да се постави отново на следващи срещи.

Поради изтичане на предвиденото за деня време на срещата не се разгледаха останалите предварително поставени въпроси и срещата беше окончателно закрыта.

Приложение: Програма на срещата

С уважение:

Vesela
Ivanova
Galabova-
Ilieva

Digitally signed by
Vesela Ivanova
Galabova-Ilieva
Date: 2023.03.27
10:21:14 +03'00'

Весела Гълъбова – Илиева

Diyan Dimitrov
Atanasov

Digitally signed by Diyan
Dimitrov Atanasov
Date: 2023.03.27 10:52:09
+03'00'

Диян Димитров Атанасов

Превод!

**ЕВРОПЕЙСКА СЪДЕБНА МРЕЖА ПО ГРАЖДАНСКИ И
ТЪРГОВСКИ ДЕЛА**

89ТА СРЕЩА НА ЛИЦАТА ЗА КОНТАКТ

РЕГЛАМЕНТИ (ЕС) No 2201/2003 и (EU) 2019/1111

Място на провеждане:
ССАВ, 36 rue Froissart – 1000 Brussels
Room 0D

Превод: EN-FR-DE-IT-ES

ПРЕДВАРИТЕЛЕН ДНЕВЕН РЕД

Понеделник 13 март 2023

Двустранни срещи: зала 0D

9:30 Начало на двустранните срещи

13:00 Край на двустранните срещи

Пленарна среща

14:30 Приветствие от Комисията и практическа информация за срещата

14:45 Актуализация на състоянието на Хагските конвенции от 1980 г. и 1996 г

Patrizia De Luca, DG JUST, European Commission

15:00 Представяне на Европейската мрежа за настойничество
(предстои потвърждение)

15:30   *Кафе пауза*

16:00   **Информация за портала за Е-правосъдие**

Ms Andreaa Pricina, DG JUST, European Commission

16:30   **Преглед на скорошната съдебна практика на Съда на ЕС**

Ms Angele Sears-Debono and Ms Haldi Koit, DG JUST, European Commission

17:00   **Статистика: приемане на статистическата форма и обсъждане, представяне на статистиката за 2022 г.**

Ms Haldi Koit, DG JUST, European Commission

17:30   **Край на първия ден на срещата**

Вторник 14 март 2023

9:30   **Актуализация на Въпросник „Работна група по член 11 на ЕСМ – информация за национални процедури. Методът за обработка и изслушване на входящи преписки”**

Ms Angele Sears-Debono and Ms Haldi Koit, DG JUST, European Commission

10:00   **Дигитализация на съдебното сътрудничество: какво да очакваме в областта на семейното право?**

Katerina Entcheva, DG JUST, European Commission

10:15   **Бъдещето на формулярите: насоки за попълване на формулярите и евентуални незадължителни формуляри**

Ms Haldi Koit, DG JUST, European Commission

10:30   **Синергии между Международната хагска мрежа на съдиите и ЕСМ – продължаване на дискусиата след годишната среща.**

(Предстои потвърждение)

11:00   *Кафе пауза*

11:30   **Дискусия относно действието на Регламент Брюксел Па и Хагската конвенция от 1980 г. и прилагането на Регламент Брюксел Пб**
Ms Angele Sears-Debono and Ms Haldi Koit, DG JUST, European Commission

---

13:00   *Обедна почивка*

14:30   **Дискусия относно действието на Регламент Брюксел Па и Хагската конвенция от 1980 г. и прилагането на Регламент Брюксел Пб**
(продължение)

16:30   **Край на срещата**

**EUROPEAN JUDICIAL NETWORK
IN CIVIL AND COMMERCIAL MATTERS**

89TH MEETING OF THE CONTACT POINTS

REGULATIONS (EC) No 2201/2003 AND (EU) 2019/1111

Meeting venue:

CCAB, 36 rue Froissart – 1000 Brussels
Room 0D

Translation: EN-FR-DE-IT-ES

PROVISIONAL AGENDA

Monday 13 March 2023

Bilateral meetings: room 0D

9:30 Start of bilateral meetings

13:00 End of bilateral meetings

Plenary meeting

14:30 Welcome by the Commission and practical information on the meeting

14:45 Status update on the 1980 and 1996 Hague Conventions

Patrizia De Luca, DG JUST, European Commission

15:00 Presentation of the European Guardianship Network

(To be confirmed)

15:30   *Coffee break*

16:00   **Info Point on the e-Justice Portal**

Ms Andreaa Pricina, DG JUST, European Commission

16:30   **Overview of the recent case-law of the CJEU**

Ms Angele Sears-Debono and Ms Haldi Koit, DG JUST, European Commission

17:00   **Statistics: adoption of the statistical form and discussion, presentation of the 2022 statistics**

Ms Haldi Koit, DG JUST, European Commission

17:30   **End of the first day of the meeting**

Tuesday 14 March 2023

9:30   **Update of the “EJN Article 11 Working Group - information on national proceedings. The method for processing and hearing incoming return cases” Questionnaire**

Ms Angele Sears-Debono and Ms Haldi Koit, DG JUST, European Commission

10:00   **Digitalisation of judicial cooperation: what to expect in the field of family law?**

Katerina Entcheva, DG JUST, European Commission

10:15   **The future of forms: guidance to filling in the forms and possible non-mandatory forms**

Ms Haldi Koit, DG JUST, European Commission

10:30   **Synergies between the International Hague Network of Judges and the EJN – continued discussion following the annual meeting.**

(To be confirmed)

11:00   *Coffee break*

11:30   **Discussion on the operation of the Brussels IIa Regulation and the
1980 Hague Convention, and the implementation of the Brussels IIb
Regulation**
*Ms Angele Sears-Debono and Ms Haldi Koit, DG JUST, European
Commission*

13:00   *Lunch break*

14:30   **Discussion on the operation of the Brussels IIa Regulation and the
1980 Hague Convention, and the implementation of the Brussels IIb
Regulation**
(continued)

16:30   **End of the meeting**